

rany jest na siano, a jeżeli możliwy jest trzeci pokos, to przeznaczony jest wyłącznie na sianokiszonkę (3 ha = 50 bel).

Z obserwacji wynika, że konie mające możliwość wyboru podawanej do woli paszy, spośród owsa, siana, sianokiszonki i słomy najchętniej zjadają sianokiszonkę. Trudno uwierzyć, że w sytuacji, kiedy mają stały dostęp do wszystkich wymienionych pasz, nie „rzucają się” na owies, ale jedzą go dopiero w trzeciej kolejności, kiedy po 4-5 godzinach zostaną spędzone z wybiegu. Najprostszym dowodem na to, że sianokiszonka jest lepsza i smaczniejsza od siana jest fakt, iż stado 20 klaczy, starszych i młodszych, żywione do woli zjadło w tym samym czasie 7-8 bel sianokiszonki z traw i 1 belę dobrego siana. Można więc wyciągnąć wniosek, że sianokiszonka jest 7-8 razy smaczniejsza od siana. Czy sianokiszonka wystarczy do zaspokojenie potrzeb pokarmowych koni? Na pewno tak, po uzupełnieniu sianem i otrębami dawki dla matek, a dla innych grup wiekowych – słomą. Takie wnioski należałoby poprzeć analizą naukową, jednak doświadczo-

ny hodowca po wyglądzie i kondycji swoich zwierząt może stwierdzić, że zimą ich sierść łśni po dobrej sianokiszonce.

Od ponad 10 lat, w moim gospodarstwie, corocznie skarmia się około 220-250 bel sianokiszonki. Często zakiszany jest również, po dwudniowym podsuszeniu, owies lub mieszanka owsa z jęczmieniem, które ścinane są w fazie dojrzałości mleczno-woskowej ziarna. Ostatnio zakiszany jest także skoszony perz z chwastami, zebrany z nieużytków rolnych. Jedynym minusem jest duży koszt folii. Jednak wydatek około 10 zł na jedną belę sianokiszonki jest i tak mniejszy niż straty poniesione podczas suszenia siana, szczególnie w czasie złej pogody. „Atutem” sianokiszonek jest skrócony do minimum czas zbioru i dwa razy niższa pracochłonność niż przy tradycyjnym zbiorze siana.

Na zakończenie chciałbym zaznaczyć, że wrzucona koniom bela sianokiszonki (bez folii) nie jest rozwijana – robią to, jedząc, same zwierzęta.

System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt

Oznakowanie zwierząt gospodarskich

Znakowanie zwierząt gospodarskich (bydła, owiec, kóz i świń), zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, polega na założeniu kolczyków usznych zawierających numer identyfikacyjny zwierzęcia lub jego wytatuowaniu (owce, kozy i świnię).

Bydłu zakłada się po jednym kolczyku na każdej małżowinie usznej. Owcom, kozom i świniom zakłada się kolczyk tylko na lewej małżowinie usznej. Zgodnie z przepisami ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt możliwe jest tatuowanie owiec, kóz i świń, jako równorzędnego z kolczykowaniem sposobu znakowania. Świnie, zarówno przeznaczone do uboju jak i sztuki hodowlane, tatuowane będą czternastoma znakami (na początku dwie litery – PL, następne 12 cyfr to numer siedziby stada).

Powyższe postępowanie stanowi integralną część Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (system IRZ) i zgodnie jest z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej. Stosowanie tych zasad umożliwi obrót zwierzętami w Polsce i na terenie krajów członkowskich UE.

Zasady obowiązujące przy wydawaniu kolczyków

Ustawa o systemie IRZ nakłada na posiadacza zwierząt gospodarskich obowiązek złożenia w Biurze Powiatowym ARiMR wniosku, na podstawie którego uzyska on pulę numerów identyfikacyjnych dla posiadanych przez siebie zwierząt (bydła, owiec i kóz). Na tej podstawie będzie mógł zamawiać kolczyki u dostawców, których lista dostępna będzie w Biurze Powiatowym ARiMR.

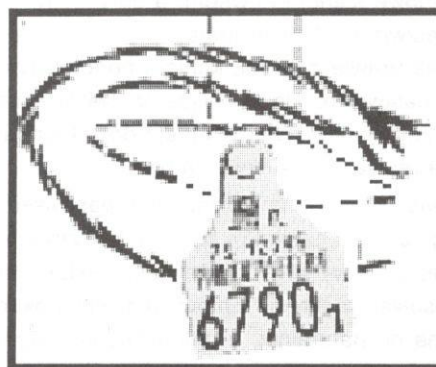
Wniosek o wydanie kolczyków dla bydła składa się raz w roku, w okresie od 1 października do 31 grudnia, jednak w uzasadnionych przypadkach, np. importu bydła z zagranicy, posiadacz zwierząt może złożyć kolejny wniosek w innym okresie niż wymieniony.

Kolczyki

Znaki identyfikacyjne dla zwierząt (kolczyki) składają się z dwóch części: „żeńskiej” i „męskiej”, zakładanych odpowiednio z przodu i z tyłu ucha. Wykonane są one z giętkiego tworzywa (barwy żółtej – bydło, łososiowej – owce, kozy i świnię) oraz tak skonstruowane, aby nie było możliwe samookaleczenie się oznakowanego zwierzęcia. Znaki identyfikacyjne zakładane są w sposób:

- pozwalający na łatwe odczytanie numeru,
- uniemożliwiający powtórne użycie w przypadku jego usunięcia,
- uniemożliwiający ich łatwe zagubienie.

Kolczyki należy zakładać w środkowej części małżowiny usznej (rys. 1). Nie zakłada się kolczyków w pobliżu nasady i blisko brzegu małżowiny usznej.

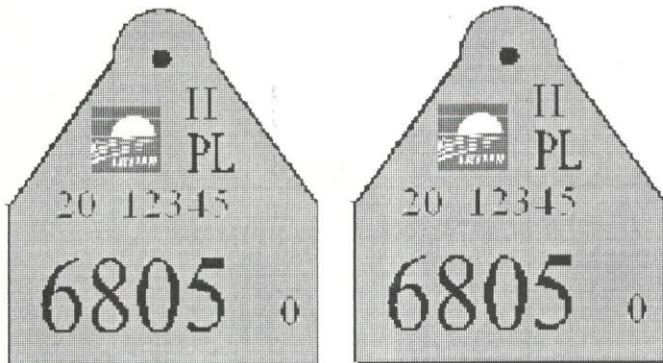
Rys. 1. Prawidłowe umiejscowienie kolczyka na uchu zwierzęcia

Na kolczyku dla bydła, owiec i kóz (rys. 2, 3) znajdują się:

- ♦ 14-znakowy numer identyfikacyjny zwierzęcia (dwa pierwsze to litery PL, dwie następne cyfry to numer serii kolczyka, dziewięć następujących cyfr to numer zwierzęcia, ostatni znak to cyfra kontrolna);
- ♦ kod kreskowy (w przypadku kolczyków dla bydła);
- ♦ znak graficzny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Rys. 2. Wzór kolczyka dla bydła

Rys. 3. Wzór duplikatu kolczyka dla kóz (seria kolczyka dla owiec ma numer 10, dla kóz – 20)

Na kolczyku dla świń (rys. 4) znajdują się:

- ♦ 14-znakowy numer (dwa pierwsze to litery PL, dziewięć pierwszych cyfr to numer gospodarstwa, ostatnie trzy cyfry to numer siedziby stada);
- ♦ znak graficzny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Duplikaty kolczyków

W przypadku uszkodzenia lub zagubienia przez zwierzę kolczyka, konieczne jest niezwłoczne złożenie (przez posiadacza) wniosku o wydanie jego duplikatu. Wniosek składa się w Biurze Powiatowym ARiMR, na formularzu udostępnionym przez Agencję. Duplikaty kolczyków posiadacz zwierząt za-

Rys. 4. Wzór duplikatu kolczyka dla świń

mawia u dostawców, których lista dostępna jest w Biurze Powiatowym ARiMR.

Na duplikacie kolczyka znajdują się identyczne dane, które były umieszczone na utraconym lub uszkodzonym kolczyku, z tym że:

- w przypadku duplikatu kolczyka dla bydła, owiec i kóz nad literami PL znajduje się cyfra rzymska oznaczająca kolejny numer duplikatu;
- w przypadku duplikatu kolczyka dla świń cyfra rzymska, oznaczająca kolejny numer duplikatu, znajduje się przed literami PL.

W przypadku utraty lub uszkodzenia kolczyka, którym oznakowane było zwierzę importowane z kraju będącego członkiem UE, posiadacz otrzymuje duplikat tego kolczyka, na którym znajduje się numer identyfikacyjny zwierzęcia nadany w kraju, z którego nastąpił import oraz cyfra rzymska, oznaczająca kolejny numer duplikatu wydanego w Rzeczypospolitej Polskiej, umieszczona nad symbolem kraju, w którym zwierzę zostało oznakowane.

Zgodnie z obowiązującym prawem oznakowanie bydła, owiec, kóz i świń jest obowiązkiem posiadacza zwierzęcia, który ponosi koszty z tym związane. Rolnik sam decyduje o tym, kto kolczykuje posiadane przez niego zwierzęta. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przekazała nieodpłatnie część kolczykownic samorządom i organizacjom oraz osobom współpracującym z hodowcami bydła.

Jednolite oznakowanie bydła, owiec i kóz oraz świń, a także dopuszczenie możliwości stosowania oznakowania w formie tatuażu, jest niezbędnym elementem systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt. System ten umożliwi monitorowanie sytuacji epizootycznej w kraju, zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz wpłynie na poprawę jakości środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego. Wprowadzenie ww. zasad będzie służyło Inspekcji Weterynaryjnej do sprawowania kontroli nad identyfikacją i przemieszczaniem zwierząt, a Polska jako kraj, spełni w ten sposób jedno z wymagań Unii Europejskiej. Pozwoli to na pełny dostęp do rynków artykułów zwierzęcych innych państw członkowskich.

Departament Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa